

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَعَلَىٰ عَبْدَةِ الْمَسِيحِ الْمَوْعُودِ الْإِسْمَاءِ

نَحْمَدُهُ وَنُصَلِّي عَلَىٰ رَسُولِهِ الْكَرِيمِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

Material für das monatliche Ijlas im Monat September 2022

پروگرام ماہانہ اجلاس ستمبر 2022ء

(سلسلہ فیصلہ جات مجلس شوریٰ 2016)

(Gemäß Majlis-e-Shoora der AMJ 2016)

”نماز باجماعت اور مساجد کی آبادی“

„Das Gebet in der Gemeinschaft & Die Wiederbelebung der Moscheen“

Anweisungen für den Sadr Jamaat	2
ہدایات برائے صدر صاحب جماعت	3
Rezitation aus dem Heiligen Qur'an	4
Hadith	5
Auszug aus den Khutba Jumma	6
Gedicht	7
Inhalt der Präsentation zum Thema: „Das Gebet in der Gemeinschaft & Die Wiederbelebung der Moscheen“	8

Anweisungen für den Sadr Jamaat

Das Thema für den Monat September lautet: **„Das Gebet in der Gemeinschaft & Die Wiederbelebung der Moscheen“**

Gemäß den Beschlüssen der Shoora, hat die Abteilung Tarbiyyat die Möglichkeit bekommen Inhalte über dieses Thema zu schicken. Sie werden gebeten dieses Material allen Gemeindemitgliedern zukommen zu lassen.

Die Abteilung Tarbiyyat AMJ Deutschland hat dafür eine PowerPoint-Präsentation erstellt, die während dem Ijlas gezeigt werden sollte. **Bemühen Sie sich das Ijlas in den Moscheen/Gebetszentren abzuhalten.** Falls Ihr Ijlas aufgrund von Corona noch Online stattfindet, sollte die Präsentation auf einer Online-Plattform (Webex, Zoom, Teams) gezeigt werden. Mithilfe dieser Präsentation können Sie während dem Ijlas die Qur'anverse für die Rezitation zeigen. Die Präsentation zum Thema soll der Redner parallel zeigen.

Falls Ihr lokaler Murrabi Sahib das Thema nicht vorstellt, bitten Sie den Redner, sich dafür vorzubereiten. Die Textpassagen für die PowerPoint-Präsentation sollen nicht abgelesen werden, sondern mit einer guten Rhetorik vermittelt werden, damit die Teilnehmer nicht die Aufmerksamkeit verlieren.

Möge Allah uns befähigen, den Erwartungen von Hudhur-e-Aqdas^{ABA} Folge zu leisten. Möge Allah uns befähigen, die „Sultaan-e-Naseer“ (Helfer des Königs) des Kalifen der Zeit zu werden.
Amin

ہدایات برائے صدر صاحب جماعت

ماہ ستمبر کے اجلاس کا موضوع: ”نماز باجماعت اور مساجد کی آبادی“ ہے۔

نیشنل شعبہ تربیت کو شوریٰ کے فیصلہ جات کے مطابق یہ تربیتی مواد بھجوانے کا موقع مل رہا ہے۔ اس لیے آپ کی خدمت میں درخواست ہے کہ براہ کرم اس مواد کو اچھے طریق سے تمام احباب جماعت تک ضرور پہنچائیں۔

شعبہ تربیت جرمنی نے آپ کی سہولت کے لیے ایک پریزینٹیشن تیار کی ہے۔ آپ اسے براہ کرم اپنے اجلاس کے دوران دکھائیں۔ کوشش کریں کہ اجلاس مساجد یا نماز سینٹرز میں منعقد ہوں۔ اگر آپ کا اجلاس ابھی کو روڈ نا کی وجہ سے آن لائن منعقد ہو رہا ہے، تو اسے کسی بھی آن لائن پلیٹ فارم کے ذریعہ دکھانے کی کوشش کریں۔ اس پریزینٹیشن کی مدد سے آپ اجلاس کے دوران تلاوت قرآن کریم کی آیات و دیگر مواد احباب جماعت کو لائیو دکھا سکتے ہیں۔ نیز مقرر اپنی تقریر کے ساتھ ساتھ یہ پریزینٹیشن ضرور دکھائے۔

بالفرض اگر آپ کے مقامی مربی سلسلہ صاحب اس اجلاس میں شامل نہیں ہو سکتے تو متبادل پریزینٹر سے درخواست کریں کہ وہ اس موضوع کی صحیح طریق سے تیاری کرے۔ پریزینٹیشن کی تحریرات کو صرف پڑھ کر نہ سنایا جائے بلکہ ایک اچھے انداز سے احباب جماعت کی خدمت میں پیش کیا جائے تاکہ احباب جماعت کی مکمل توجہ اجلاس کی کاروائی پہ رہے۔

اللہ تعالیٰ سے دعا ہے کہ اللہ تعالیٰ ہمیں حضور انور ایدہ اللہ تعالیٰ بنصرہ العزیز کی خواہشات کے مطابق عمل کرنے والا بنائے۔ اللہ تعالیٰ کرے کہ ہم حضور انور ایدہ اللہ تعالیٰ بنصرہ العزیز کے حقیقی سلطان نصیر بننے والے ہوں۔ آمین

Rezitation aus dem Heiligen Qur'an

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ - بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
قُلْ لِعِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا يُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً مِّنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعُ فِيهِ وَلَا خِلَالٌ ﴿٢٢﴾ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَّكُمْ ۚ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْفُلْكَ لِتَجْرِيَ فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ ۚ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْأَنْهَارَ ﴿٢٣﴾ وَسَخَّرَ لَكُمُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَائِبِينَ ۚ وَسَخَّرَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ ﴿٢٤﴾ وَأَتَّكُم مِّنْ كُلِّ مَا سَأَلْتُمُوهُ ۗ وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تَحْصُوهَا ۗ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ ﴿٢٥﴾

Übersetzung:

1. Ich suche Zuflucht bei Allah vor Satan, dem Verfluchten!
2. Im Namen Allahs, des Gnädigen, des Barmherzigen.
3. Sprich zu Meinen Dienern, die gläubig sind, dass sie das Gebet verrichten und spenden von dem, was Wir ihnen gegeben haben, im Verborgenen und öffentlich, bevor ein Tag kommt, an dem weder Handel noch Freundschaft sein wird.
4. Allah ist es, der die Himmel und die Erde erschuf und Wasser niederregnen ließ von den Wolken und damit Früchte hervorbrachte zu eurem Unterhalt, und Er hat euch die Schiffe dienstbar gemacht, dass sie das Meer durchsegeln nach Seinem Gebot, und Er hat euch die Flüsse dienstbar gemacht.
5. Und dienstbar machte Er euch die Sonne und den Mond, die unablässig ihren Lauf Vollziehenden. Und dienstbar machte Er euch die Nacht und den Tag.
6. Und Er gab euch alles, was ihr von Ihm begehrtet; und wenn ihr Allahs Wohltaten aufzählen wolltet, ihr würdet sie nicht aufzählen können. Siehe, der Mensch ist wahrlich frevelhaft, undankbar.

اردو ترجمہ:

- (1) میں اللہ تعالیٰ کی پناہ مانگتا ہوں دھتکارے ہوئے شیطان سے۔
- (2) اللہ کے نام کے ساتھ جو بے انتہا رحم کرنے والا، بن مانگے دینے والا (اور) بار بار رحم کرنے والا ہے۔
- (3) تو میرے اُن بندوں سے کہہ دے جو ایمان لائے ہیں کہ وہ نماز قائم کریں اور جو کچھ ہم نے انہیں عطا کیا ہے اس میں سے مخفی طور پر بھی اور علانیہ طور پر بھی خرچ کریں پیشتر اس کے کہ وہ دن آجائے جس میں کوئی خرید و فروخت نہیں ہوگی اور نہ کوئی دوستی (کام آئے گی)۔
- (4) اللہ وہ ہے جس نے آسمانوں اور زمین کو پیدا کیا اور آسمان سے پانی اتارا، پھر اس کے ذریعہ کئی پھل نکالے (جو) تمہارے لئے رزق کے طور پر (ہیں)۔ اور تمہارے لئے کشتیاں مسخر کیں تاکہ وہ اس کے حکم سے سمندر میں چلیں۔ اور تمہارے لئے دریاؤں کو مسخر کر دیا۔

(5) اور تمہارے لئے سورج اور چاند کو مسخر کیا اس حال میں کہ وہ دونوں ہمیشہ گردش کر رہے ہیں۔ اور تمہارے لئے رات اور دن کو مسخر کیا۔
 (6) اور اُس نے ہر چیز میں سے تمہیں دیا جو تم نے اس سے مانگی اور اگر تم اللہ کی نعمتیں گنو تو کبھی اُن کا شمار نہ کر سکو گے۔ یقیناً انسان بہت ظلم کرنے والا (اور) بہت ناشکر ہے۔ (ابراہیم ۳۲-۳۵)

Hadith

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجُلٌ أَعْمَى فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّهُ لَيْسَ لِي قَائِدٌ يَتَقَوَّدُنِي إِلَى الْمَسْجِدِ فَسَأَلَ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يُرَخِّصَ لَهُ فَيَصَلِّيَ فِي بَيْتِهِ فَرَخَّصَ لَهُ فَلَمَّا وَتَّى دَعَاهُ فَقَالَ هَلْ تَسْمَعُ النِّدَاءَ بِالصَّلَاةِ قَالَ نَعَمْ قَالَ فَأَجِبْ

Deutsch:

Hadhrat Abu Huraira^{RA} berichtet, dass einst ein blinder Mann zum Heiligen Propheten^{SAW} kam. Er fragte ihn: „Oh Gesandter Allahs, ich habe keinen, der mich zur Moschee führen kann. Kann ich das Namaz zu Hause verrichten?“ Der Heilige Prophet^{SAW} hatte ihm zunächst die Erlaubnis erteilt. Als der Mann fortging, rief ihn der Heilige Prophet^{SAW} noch mal zu sich, und fragte ihn: „Hörst du das Adhan (Gebetsruf) von der Moschee?“ Der Mann bejahte dies. Daraufhin sagte der Heilige Prophet^{SAW}: „Dann sollst du das Namaz in der Moschee verrichten.“

اردو ترجمہ:

حضرت ابو ہریرہؓ سے روایت ہے کہ ایک دفعہ ایک نابینا آپ ﷺ کی خدمت میں حاضر ہوا۔ اور عرض کی کہ میری مسجد کی طرف راہ نمائی کرنے والا کوئی نہیں۔ کیا میں گھر میں نماز پڑھ لیا کروں؟ پہلے تو آپ ﷺ نے اجازت دے دی۔ پس جب وہ لوٹا تو آپ ﷺ نے اس کو بلایا اور فرمایا تمہیں اذان کی آواز آجاتی ہے؟ اس نے عرض کی جی آواز تو آجاتی ہے۔ آپ ﷺ نے فرمایا پھر نماز کا حق یہ ہے کہ تم مسجد میں آکر نماز ادا کیا کرو۔

Auszug aus der Khutba Jumma

Hadhrat Khalifatul Masih V.^{ABA} sagte:

„Das Verrichten der fünf Gebete ist für jeden ausgereiften Muslim eine Pflicht. Und allen Männern ist die Verrichtung der gemeinschaftlichen Gebete in der Moschee vorgeschrieben und darum sollte sich gekümmert werden. Sie sind davon nur entbunden, wenn sie behaupten, nicht erwachsen zu sein oder sie sagen, ihr Verstand sei nicht ausgereift. Aber wenn beides nicht zutrifft, muss überall versucht werden, das Gebet in der Gemeinschaft abzuhalten.“

(Freitagsansprache vom 12. Feb. 2016; Al-Fazl International vom 4. März 2016)

حضرت خلیفۃ المسیح الخامس ایدہ اللہ تعالیٰ بنصرہ العزیز بیان فرماتے ہیں:

”پانچ نمازیں ہر بالغ عاقل مسلمان پر فرض ہیں اور مردوں پر یہ مسجدوں میں باجماعت فرض ہیں اور اس کے لیے انتظام ہونا چاہیے۔ یا تو یہ کہہ دیں کہ ہم بالغ نہیں۔ یا یہ کہہ دیں کہ بے عقل ہیں، تو ٹھیک ہے۔ اور جب یہ دونوں چیزیں نہیں تو پھر باجماعت نماز کی ہر جگہ کوشش ہونی چاہیے۔“

(خطبہ جمعہ فرمودہ 12 فروری 2016ء۔ مطبوعہ الفضل انٹرنیشنل 4 مارچ 2016ء)

Gedicht

وہ دیکھتا ہے غیروں سے کیوں دل لگاتے ہو
جو کچھ بتوں میں پاتے ہو اس میں وہ کیا نہیں
سورج کو پہ غور کر کے نہ پائی وہ روشنی
جب چاند کو بھی دیکھا تو اس یار سا نہیں
واحد ہے لاشریک ہے اور لازوال ہے
سب موت کا شکار ہیں اس کو فنا نہیں
سب خیر ہے اسی میں کہ اس سے لگاؤ دل
ڈھونڈو اسی کو یارو! بتوں میں وفا نہیں
اس جائے پر عذاب سے کیوں دل لگاتے ہو
دورخ ہے یہ مقام یہ بستیاں سرا نہیں

*Er sieht alles, warum schenkst du dein Herz den Fremden;
Was fehlt denn Ihm, was du in den Götzen siehst
Beim Betrachten der Sonne, fand ich nicht das Licht;
auch als ich den Mond sah, war es nicht vergleichbar mit jenem Freund
Er ist allein, Ihm steht keiner zur Seite und Er ist nicht vergänglich;
Alles wird vom Tode gejagt – nur Er wird bestehen
Alles Gute ist Ihm eigen, drum wende dein Herz zu Ihm;
Sucht Ihn meine lieben Freunde! Vertrauen erweisen die Götzen nicht
Warum widmest du dich dieser Strafe und Pein;
Es ist die Hölle und kein spiritueller Garten*

Inhalt der Präsentation zum Thema: „Das Gebet in der Gemeinschaft & Die Wiederbelebung der Moscheen“

Präsentieren Sie Ihre Rede mithilfe der PowerPoint-Präsentation:

آپ درج ذیل مواد پر ریز میٹیشن کے ساتھ ساتھ پیش کریں۔

Folie 7 - 9

Allah hat mehrmals im Heiligen Qur'an auf das Verrichten der Gebete aufmerksam gemacht. Auf der gleichen Weise hat auch der Heilige Prophet^{SAW} Anweisungen zum Gebet gegeben. So sprach der Heilige Prophet^{SAW} einst über die Wichtigkeit des Gebets und sagte: „Am Tag der Auferstehung ist das erste, wofür die Menschen Rechenschaft ablegen müssen, das Gebet. Wenn diese Rechnung positiv ausfällt, dann hat er Erfolg und wir erlöst, ansonsten büßt er ein, er erleidet einen Verlust.“¹

Über die Verpflichtung zum Gebet, die Wichtigkeit und der Segen des Gebets wird oft gesprochen. Hudhure Aqdas^{ABA} erinnert in seinen Vorträgen und Ansprachen die Gemeindemitglieder immer wieder daran, auf das Gebet und das Gebet in Gemeinschaft zu achten. In dieser Zeit hat Allah dem Verheißenen Messias die Aufgabe anvertraut, den Islam wiederzubeleben. Um dieses Ziel zu erreichen, spielt das das Verrichten der Gebete eine grundlegende Rolle. Daher markiert die dritte Bedingung unter den Bedingungen, die der Verheißene Messias^{AS} für diejenigen gestellt hat, die sich seiner Gemeinde anschließen, das fünfmalige Pflichtgebet. In diesem Sinne ist es keinem Ahmadi erlaubt das Gebets, die wichtigste und edelste Verpflichtung zu vernachlässigen oder säumig zu sein.

Die dritte Bedingung des Treuegelöbnisses besagt: „Dass er/sie regelmäßig die fünf täglichen Gebete in Übereinstimmung mit

اللہ تعالیٰ نے قرآن کریم میں قیام نماز کی طرف متعدد مرتبہ توجہ دلائی ہے۔ اسی طرح آنحضرت ﷺ نے بھی نماز کے حوالے سے نصائح فرمائیں۔ آپ نے نماز کی اہمیت بیان فرماتے ہوئے فرمایا کہ ”قیامت کے دن سب سے پہلے جس چیز کا بندوں سے حساب لیا جائے گا وہ نماز ہے۔ اگر تو یہ حساب ٹھیک رہا تو کامیاب ہو گیا اور نجات پالی ورنہ گھٹا پایا، نقصان اٹھایا۔“ (سنن الترمذی ابواب الصلاة باب ماجاء ان اول ما يحاسب... حدیث 413)

نماز کی فرضیت، اہمیت اور برکات کا اکثر ذکر کیا جاتا ہے۔ حضور انور ایدہ اللہ تعالیٰ بنصرہ العزیز اپنے خطبات و خطابات میں افراد جماعت کو بارہا نماز اور نماز باجماعت کی ادائیگی کی طرف توجہ دلاتے رہتے ہیں۔ اللہ تعالیٰ نے اس زمانے میں حضرت اقدس مسیح موعود علیہ السلام کے ذمہ اسلام کی احیاء نو کا کام سپرد فرمایا۔ اس مقصد کو پورا کرنے کے لیے قیام نماز ایک بنیادی کردار ادا کرتا ہے۔ چنانچہ حضرت مسیح موعودؑ نے اپنی جماعت میں شامل ہونے والے افراد کے لیے جو شرائط مقرر کیں ان میں سے تیسری شرط میں پنجوقتہ نماز کا ذکر ہے۔ اس لحاظ سے کسی بھی احمدی کے لیے یہ جائز نہیں ہے کہ وہ نماز جیسے عظیم الشان اور اہم ترین فریضہ کی ادائیگی میں کوتاہی یا سستی کرے۔ حضرت اقدس مسیح موعودؑ نے احباب جماعت کے لیے تیسری شرط بیعت یہ مقرر فرمائی ہے: ”یہ کہ بلا ناغہ پنجوقتہ نماز موافق حکم خدا اور رسول کے ادا کرتا رہے گا اور حتی الوسع نماز تہجد کے پڑھنے اور اپنے نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم پر درود بھیجے اور ہر روز اپنے گناہوں کی معافی مانگنے اور استغفار کرنے میں مداومت اختیار کرے گا۔ (باقاعدگی رکھے گا۔) اور دلی محبت سے خدا تعالیٰ کے احسانوں کو یاد کر کے اُس کی حمد اور تعریف کو اپنا ہر روزہ ورد بنائے گا۔“ (مجموعہ اشتہارات جلد اول صفحہ 159 اشتہار ”تخیل تبلیغ“، اشتہار نمبر 51 مطبوعہ ربوہ) اس کی وضاحت کرتے

¹ (Tirmadhi, Hadithnr.:413)

den Geboten Gottes und denen des Heiligen Propheten^{saw} darbringen wird; und dass er/sie sich nach besten Kräften bemühen wird, regelmäßig Tahajjud (zusätzliches Nachtgebet zwischen Mitternacht und der Morgendämmerung) darzubringen und Segensgebete für den Heiligen Propheten^{saw} zu sprechen; dass er/sie es sich zur täglichen Gewohnheit machen wird, um Vergebung für seine/ihre Sünden zu bitten; und dass er/sie sich aus tiefster Liebe heraus jeden Tag der Wohltaten Gottes erinnern und Ihn lobpreisen und verherrlichen wird;“

Der Verheißene Messias^{AS} erklärt diese Bedingung folgendermaßen:

„Also denn, all ihr Leute, die ihr euch zu Mitgliedern meiner Gemeinde zählt! Vor Gott sollt ihr nur dann zu Mitgliedern meiner Gefolgschaft gezählt werden, wenn ihr wahrhaftig auf den Pfaden der Rechtschaffenheit vorwärts zu schreiten beginnt. Verrichtet eure täglichen fünf Gebete mit solch straffer Sammlung und geistiger Ehrfurcht, als ob ihr Gott mit euren leibhaftigen Augen vor euch sähet. Haltet euch um Gotteswillen mit voller Aufrichtigkeit an die Fastentage! Alle unter euch, die der Zakat pflichtig sind, sollten nie verfehlen, diese Verpflichtung zu erfüllen; und diejenigen, für die das Pilgern nach Mekka obligatorisch geworden ist, ohne dass sie stichhaltig daran gehindert werden, sollten diese Pilgerfahrt nicht unterlassen. Tut alle guten Taten mit der ihnen gebührenden Sorgfalt und befreit euch von allem Schlechten mit einer wirklichen Abneigung, die aus dem Herzen aufsteigt. Seid sicher, dass keine Tat, was es auch immer sei, Gott erreichen kann, wenn sie frei von Rechtschaffenheit ist. Die Wurzel aller guten Dinge ist Taqwa. Jede Tat, in der diese Wurzel nicht verkümmert ist, wird niemals umsonst oder nichtig sein.“

“2

ہوئے حضرت اقدس مسیح موعودؑ نے فرمایا: ”اے وے تمام لوگو! جو اپنے تئیں میری جماعت شمار کرتے ہو آسمان پر تم اُس وقت میری جماعت شمار کئے جاؤ گے جب سچ تقویٰ کی راہوں پر قدم مارو گے۔ سو اپنی بیخ وقتہ نمازوں کو ایسے خوف اور حضور سے ادا کرو کہ گویا تم خدا تعالیٰ کو دیکھتے ہو۔ اور اپنے روزوں کو خدا کے لئے صدق کے ساتھ پورے کرو۔ ہر ایک جو زکوٰۃ کے لائق ہے وہ زکوٰۃ دے اور جس پر حج فرض ہو چکا ہے اور کوئی مانع نہیں وہ حج کرے۔ نیکی کو سنوار کر ادا کرو اور بدی کو بیزار ہو کر ترک کرو۔ یقیناً یاد رکھو کہ کوئی عمل خدا تک نہیں پہنچ سکتا جو تقویٰ سے خالی ہے۔ ہر ایک نیکی کی جڑ تقویٰ ہے۔ جس عمل میں یہ جڑ ضائع نہیں ہو گی وہ عمل بھی ضائع نہیں ہو گا“

(کشتی نوح۔ روحانی خزائن جلد 19 صفحہ 15)

Folie 10

² (Die Arche Noahs, S. 45)

Wiso ist es wichtig das Gebet zu verrichten?

Dies ist eine sehr wichtige Frage, denn bis eine Person die Weisheit irgendeiner Anweisung versteht, kann diese Anweisung nicht so befolgt werden, wie es ihr geziemt. Wenn der Islam gebietet, etwas zu tun oder zu unterlassen, erklärt er den Gläubigen auch seine Weisheit dazu. Daher ist die Weisheit, die der Heilige Prophet^{SAW} bezüglich des Verrichtens des Gebets lehrte folgende, dass der Heilige Prophet^{SAW} einmal während der Herbstzeit das Dorf verließ. Zu dieser Zeit verloren die Bäume ihr Laub. Der Heilige Prophet^{SAW} umgriff zwei Zweige eines Baumes und es fielen vermehrt Blätter zu Boden. Dort befand sich Hadhrat Abu Dhar, ein Gefährte zugegen. Der Heilige Prophet^{SAW} richtete sich an ihn und sagte: „Sei versichert, wenn der Mensch für das Wohlgefallen Allahs das Gebet verrichtet, fallen seine kleine Sünden von ihm genauso ab, wie dieses Laub vom Baum.“³

Das heißt, wenn eine Person für das Wohlgefallen Allahs betet, dann profitiert sie dadurch selbst, weil die Sünden einer solchen Person reduziert werden und sie die Gelegenheit bekommt, in guten Sachen voranzukommen. In anderen Worten: Eine Person betet zu ihrem eigenen Vorteil.

Dann, bei einer anderen Gelegenheit, erklärte der Heilige Prophet^{SAW} die Weisheit des Gebets und sagte: „Sagt mir, wenn bei einem von euch, vor seiner Haustür ein Bach fließt, worin er täglich fünfmal badet, kann dann noch an seinem Körper irgendeine Art von Schmutz zurückbleiben? Der Gefährten erwiderten: Nicht ein einziger Fleck! Daraufhin erklärte der Heilige Prophet^{SAW}: Dasselbe gilt für die fünf täglichen Gebete, durch die Allah die Sünden tilgt.“⁴

Diese Überlieferungen verdeutlichen, wenn eine Person das Gebet mit all seinen Bedingungen verrichtet, ein solches Gebet

نماز پڑھنا کیوں ضروری ہے؟

یہ ایک انتہائی اہم سوال ہے کیونکہ جب تک انسان کسی بھی حکم کی حکمت کو نہیں سمجھ پاتا تب تک اس حکم کی اطاعت اس طرح نہیں ہو سکتی جس طرح اس کا حق ہے۔ اسلام جب کسی چیز کے کرنے یا نہ کرنے کا حکم دیتا ہے تو اپنے ماننے والوں کو ان کی حکمت بھی سمجھاتا ہے۔ چنانچہ نماز کی ادائیگی میں جو حکمت نبی کریم ﷺ نے سکھائی وہ یہ ہے کہ ایک مرتبہ حضرت رسول کریم ﷺ سردی کے زمانے میں آبادی سے باہر تشریف لے گئے۔ اس وقت درختوں کے پتے جھڑ رہے تھے۔ آپ ﷺ نے ایک درخت کی دو ٹہنیاں پکڑیں تو اور زیادہ پتے جھڑنے لگے۔ وہاں آپ صلی اللہ علیہ وسلم کے صحابی حضرت ابو ذرؓ تھے۔ آپ صلی اللہ علیہ وسلم نے ان کو مخاطب کر کے فرمایا یقین جانو بندہ اللہ کی رضا کے لئے نماز پڑھتا ہے تو اس کے چھوٹے گناہ اسی طرح جھڑ جاتے ہیں جیسے یہ پتے جھڑتے ہیں۔ (مسند احمد بن حنبل)

یعنی کہ انسان جب نماز اللہ کی رضا کے لیے پڑھی جاتی ہے تو اس کا اصل فائدہ ایسے شخص کو ہی ہو رہا ہوتا ہے کیونکہ ایسے شخص کے گناہ کم ہو رہے ہوتے ہیں اور اس کو نیکی میں آگے بڑھنے کا موقع ملتا ہے گویا کہ انسان کی اپنی ذات کے فائدہ کے لیے ہی نماز ادا کرتا ہے۔ پھر ایک اور موقع پر نبی کریم ﷺ نماز کی حکمت کو سمجھاتے ہوئے فرماتے ہیں: ”بتاؤ اگر تم میں سے کسی کے دروازے پر نہر ہو جس میں وہ روزانہ پانچ مرتبہ غسل کرتا ہو تو کیا اس کے بدن پر کچھ میل باقی رہے گی؟ صحابہ نے عرض کیا۔ ذرا بھی باقی نہیں رہے گی۔ تو آپ ﷺ نے فرمایا یہی حال پانچ نمازوں کا ہے ان کے ذریعے اللہ تعالیٰ گناہوں کو مٹا دیتا ہے۔“ (صحیح بخاری، کتاب مواقیات الصلوٰۃ)

ان روایات سے یہی ثابت ہوتا ہے کہ اگر انسان نماز کو اسکی پوری شرائط کے ساتھ ادا کرتا ہے تو یقیناً ایسی نماز ایسے شخص کے لیے خدا کا قرب پانے کا ذریعہ بنتی ہے۔

³ (Musnad Ahmad)

⁴ (Bukhari)

sicherlich ein Mittel für eine solche Person wird, um Gottes Nähe zu erlangen.

Folie 11-14

Die Wichtigkeit des gemeinschaftlichen Gebetes

Im Heiligen Qur'an hat Allah, überall wo Er die Verrichtung des Gebets geboten hat, angeordnet, das Gebet gemäß seinen Bedingungen zu verrichten. In diesem Zusammenhang sagt Hudhure Aqdas^{ABA}:

„Was ist iqāmū ṣ-ṣalāt? Wie kommt er zum Ausdruck oder wie können wir ihn physisch manifestieren? Erstens liegt sein praktischer Ausdruck in der Einhaltung der gemeinschaftlichen Gebete. Zweitens besteht er darin, während der Gebete seine volle Aufmerksamkeit Gott zu schenken. Das ist es, was wir in den Aussagen und in der Exegese des Verheißenen Messias^{AS} finden. Nur die Menschen, die es sich zur Gewohnheit gemacht haben regelmäßig das gemeinschaftliche Gebet zu verrichten, halten die Gebete tatsächlich ein. Sie verrichten die Gebete und konzentrieren sich dabei ausschließlich auf Allah. Sie verrichten die Gebete mit Demut, istigfār [der Bitte um Vergebung] und Konzentration. Wenn ihre Aufmerksamkeit anderweitig abgelenkt wird, konzentrieren sie sich wieder auf Gott. Jeder von uns kann analysieren, inwieweit wir versuchen, diesen Standard von iqāmū ṣ-ṣalāt zu erreichen.

Die Mehrheit der Menschen in dieser materialistischen Welt schenkt dem Gebet in der Gemeinschaft keine Beachtung. Und selbst wenn sie in die Moschee kommen, schenken sie weder dem Pflichtgebet noch dem freiwilligen Gebet Achtung, die ihnen zusteht. Sollte dies der Fall sein, sind wir selbst in der Lage, unsere Situation zu beurteilen, ob wir wirklich zu den Menschen gehören, die Allah, als diejenigen bezeichnet, die Moscheen errichten und ihr gerecht werden.“⁵

Dann, bei einer anderen Gelegenheit, wies Hudhure Aqdas^{ABA} die Männer an, auf die

نماز باجماعت کی اہمیت

قرآن کریم میں اللہ تعالیٰ نے جہاں بھی قیام نماز کا حکم دیا ہے وہاں نماز کو اپنی شرائط کے مطابق ادا کرنے کا حکم دیا ہے۔ اس حوالہ سے حضرت خلیفۃ المسیح الخامس ایدہ اللہ تعالیٰ بنصرہ العزیز بیان فرماتے ہیں: ”اقام الصلوٰۃ کیا ہے؟ اس کا عملی اظہار کس طرح ہوتا ہے یا ہو سکتا ہے؟ اس کا عملی اظہار ایک تو نماز باجماعت کی ادائیگی میں ہے، دوسرے نماز میں اللہ تعالیٰ کی حضوری اور توجہ کو قائم رکھنا ہے اور یہی ہمیں حضرت مسیح موعود علیہ الصلوٰۃ والسلام کے ارشادات اور تفسیر سے پتہ چلتا ہے۔ پس نماز کا حقیقی قیام کرنے والے وہ لوگ ہیں جو باجماعت نماز کے عادی ہوں اور اپنی توجہ خالص اللہ تعالیٰ کی طرف رکھتے ہوئے نمازیں پڑھنے والے ہوں، دعا، استغفار اور توجہ سے نماز ادا کرنے والے ہوں، توجہ ادھر ادھر ہو تو پھر اپنی توجہ کو خدا تعالیٰ کی طرف لے کر آئیں۔ ہم میں سے ہر ایک اپنا جائزہ لے سکتا ہے کہ کس حد تک ہم اقام الصلوٰۃ کے اس معیار کو حاصل کرنے کی کوشش کرنے والے ہیں۔ اس مادی دنیا میں اکثریت اول تو باجماعت نماز کی ادائیگی کی طرف توجہ نہیں دیتی۔ اور اگر مسجد میں آ بھی جائیں تو نہ فرض نمازوں میں، نہ سنتوں میں وہ توجہ رہتی ہے جو نماز کا حق ہے۔ ایسی حالت اگر ہے تو ہم خود ہی اپنی حالت کا اندازہ کر سکتے ہیں کہ کیا واقعی ہم ان لوگوں میں شامل ہیں جن کو اللہ تعالیٰ نے مساجد تعمیر کرنے والے اور اس کا حق ادا کرنے والے کہا ہے۔“ خطبہ جمعہ 19 اکتوبر 2018ء

پھر ایک اور موقع پر حضور انور نے مردوں کو نماز باجماعت کی ادائیگی کی طرف توجہ دلاتے ہوئے فرمایا: ”اللہ تعالیٰ فرماتا ہے کہ نمازوں کو جو اس کا حق ہے اس طرح ادا کرو۔ مردوں کے لیے نمازوں کا یہ حق ہے کہ پانچ وقت مسجد میں جا کے باجماعت ادا کی جائیں۔ بعض لوگ کہہ دیتے ہیں کہ اس زمانے میں یہ ادا کرنی مشکل ہیں، ہر جگہ مسجد نہیں ہوتی۔ مسجد نہیں ہوتی تو کوئی نہ کوئی جگہ تو ہوتی ہے۔ مسلمان کے لیے تو ساری زمین ہی مسجد بنائی گئی ہے۔“ (خطبات مسرور جلد 2 صفحہ 647)

نماز باجماعت کے متعلق حضرت خلیفۃ المسیح الاولؑ نصیحت کرتے ہوئے فرماتے ہیں: ”میں تمہیں مختصر نصیحت کرتا ہوں بعض لوگ ہیں

⁵ (Freitagsansprache vom 19. Oktober 2018)

Gebete in Gemeinschaft zu achten und sagte: „Allah der Allmächtige sagt, dass ihr die Gebete so verrichten sollt, wie es ihnen zusteht.“ Für das Gebet ist es wichtig, und die Männer sind dazu verpflichtet, es fünfmal täglich in der Moschee zu verrichten. Einige Leute sagen, dass es in der heutigen Zeit schwierig ist, diese zu verrichten, da es nicht an jedem Ort eine Moschee gäbe. Wenn es keine Moschee gibt, dann gibt es doch sicherlich irgendeinen einen anderen Ort. Für Muslime wurde die ganze Erde als Moschee erklärt.“⁶

Hadhrat Khalifatul Masih I^{RA} sagt:

„Ich belehre euch in kurzen Worten, es gibt einige Menschen, die im Gebet nachlässig sind, und es gibt viele Arten:

1. Manche sind unpünktlich
2. Manche verrichten ihre Gebete nicht in Gemeinschaft
3. Manche achten nicht auf die Sunan und Pflichtgebete

Horcht mir aufmerksam zu! Wer das Gebet versäumt, wird in keiner Sache auf der Welt Erfolg haben.“⁷

Hadhrat Mussleh Mau'ud^{RA} sagt:

„Menschen, die es gewohnt sind, das Gebet zu Hause zu verrichten, hören allmählich ganz auf zu beten. Ich habe noch nie jemanden gesehen, der zu Hause betet, und streng auf das fünfmalige Gebet geachtet hat. Letztendlich gibt auch er das Pflichtgebet auf, da sein Gebet nur noch eine Formalie darstellt. Es fehlt darin die aufrichtige Liebe und der Geist der Überzeugung.“⁸

جو نماز میں کسل کرتے ہیں اور یہ کئی قسم کی ہے۔

1- وقت پر نہیں پہنچتے۔

2- جماعت کے ساتھ نہیں پڑھتے۔

3- سنن اور واجب کا خیال نہیں کرتے۔

کان کھول کر سنو جو نماز کا مَضْمُوح ہے اس کا کوئی کام دنیا میں ٹھیک

نہیں۔“ (خطبات نور جلد 2 صفحہ 98، 97)

حضرت مصلح موعود فرماتے ہیں: ”جو لوگ گھروں میں نماز پڑھنے کے

عادی ہوتے ہیں وہ آہستہ آہستہ نماز پڑھنا بالکل چھوڑ دیتے ہیں۔ چنانچہ

میں نے آج تک کبھی نہیں دیکھا کہ گھر پر نماز پڑھنے والا کوئی شخص

ہمیشہ نماز کا پابند رہا ہو وہ بالآخر نماز کا تارک ہی ہو جاتا ہے کیونکہ اس کی

نماز رسمی ہوتی ہے، محبت اور ایمانی روح اس میں نہیں ہوتی۔“ (خطبات

محمود، ص 235، سال 1939ء)

Folie 15

Einige Ereignisse im Zusammenhang mit dem Gebet in Gemeinschaft

Generell bringen die Menschen in der heutigen Zeit die für das Versäumen des gemeinschaftlichen Gebetes die Ausrede, dass ihre Beschäftigung der Grund hierfür sei. Lassen Sie uns dazu einige Vorfälle

نماز باجماعت کے متعلق چند واقعات

عموماً آجکل کے ماحول میں انسان اس بات کا عذر پیش کرتا ہے کہ مصروفیت کی وجہ سے نماز باجماعت رہ گئی۔ اس کے لیے آئیے اپنے بزرگوں کے کچھ ایسے واقعات کے بارے میں جانتے ہیں جنہوں نے

⁶ (Khutbata Masroor, Bd. 2, S. 647)

⁷ (Khutbata Nur, Bd. 2, S.97 f.)

⁸ (Khutbata Mahmood, S. 235, Jahr 1939)

unserer Vorfahren hören, die trotz ihrer mannigfachen Beschäftigungen das gemeinschaftliche Gebet nie verpasst haben und wenn sie einmal gemeinschaftlich beten konnten, baten sie Gott wehmütig um Verzeihung und vermieden es diesen Fehler jemals zu wiederholen.

So gibt es eine Begebenheit der Jugendtage des Hadhat Khalifatul Masih I^{RA}, dass er sich für den Bildungserwerb in Medina (Saudi Arabien) aufhielt, als er eines Tages aus irgendeinem Grund das Zuhr-Gebet in der Gemeinschaft versäumte. Er war zutiefst traurig. [...] An der Tür einer Moschee stand ein Vers geschrieben, dessen Übersetzung wie gefolgt lautete: „O Meine Diener, die ihr euch gegen eure eigenen Seelen vergangen habt, verzweifelt nicht an Allahs Barmherzigkeit, denn Allah vergibt alle Sünden.“⁹ Trotzdem bat er folgendes in seinem Gebet : „O mein Herr! Bitte vergib mir diesen Fehler.“ Das zeigt, wie wichtig das Gebet in der Gemeinschaft ist und wie streng er es eingehalten hat.

Kommen wir nun zu einem anderen Ereignis. Einmal sagte ein junger Mann zu Hadhrat Chaudhry Muhammad Zafarullah Khan, dass es sehr schwierig sei in Europa, das Fajr-Gebet pünktlich zu verrichten. Er sagte, obwohl ich mich sehr unbehaglich fühle, wenn ich mein eigenes Beispiel gebe, aber [...] ich sage Ihnen, dass ich trotz eines halben Jahrhunderts in Europa durch Gottes Gnade -ganz abgesehen vom Fajr-Gebet- noch nie das Tahajjud-Gebet verpasst habe. Dasselbe gilt für die restlichen fünf Gebete.¹⁰

Dann gibt es die Erzählung von Hadhrat Maulana Seyyed Muhammad Sarwar Shah. Maulvi Saleem Ullah erzählt folgendes: Ich hatte die Gelegenheit, von 1911 bis 1927 in Qadian zu bleiben. Ich hatte auch die Ehre, sein Schüler zu sein. Welches Bewusstsein er für das Gebet in der Gemeinschaft entwickelt hatte, zeigt folgendes Ereignis,

باوجود اپنی مصروفیات کے نماز باجماعت سے بھی کوئی ناغہ نہیں کیا اور اگر کبھی باجماعت نماز ادا نہیں کر پائے تو خدا تعالیٰ کے حضور گڑگڑا کر معافی مانگی اور دوبارہ ایسی غلطی نہیں کی۔ چنانچہ حضرت خلیفۃ المسیح الاولؑ کی جوانی کا ہی واقعہ ہے کہ حضرت خلیفۃ المسیح الاولؑ تعلیم حاصل کرنے کے لئے مدینہ منورہ میں مقیم تھے کہ ایک دن کسی وجہ سے ظہر کی نماز باجماعت آپ کو نہ مل سکی۔ آپ کو شدید رنج ہوا۔۔۔ مسجد کے دروازے پر ایک آیت لکھی دیکھی جس کا مطلب یہ تھا کہ اے خدا کے بندو! اگر تم کوئی گناہ کر بیٹھو تو اللہ کی رحمت سے مایوس نہ ہوا کرو۔ پھر بھی آپ نے نماز میں گڑگڑا کر یہ دعا مانگی۔ یا الہی! میرا یہ قصور معاف فرمادے۔ اس سے معلوم ہوتا ہے کہ نماز باجماعت کتنی ضروری چیز ہے اور آپ اس کے کتنے پابند تھے۔

حضرت چوہدری محمد ظفر اللہ خان صاحب ہمیشہ مسجد میں نماز باجماعت ادا کرتے تھے آپ کا پاکیزہ نمونہ ہمیں یہ بتاتا ہے کہ مسجد مومنوں کے لئے دین و دینادوں کے لئے عظیم الشان ترقیات کا باعث بنتی ہے۔

ایک دفعہ ایک نوجوان نے حضرت چوہدری محمد ظفر اللہ خان صاحب سے کہا کہ یورپ میں فجر کی نماز اپنے وقت پر ادا کرنا بہت مشکل ہے۔ آپ نے فرمایا اگرچہ مجھے اپنی مثال پیش کرتے ہوئے سخت حجاب ہوتا ہے لیکن... بتاتا ہوں کہ خدا کے فضل سے نصف صدی کا عرصہ یورپ میں گزارنے کے باوجود فجر تو فجر میں نے کبھی نماز تہجد بھی قضا نہیں کی۔ یہی حال باقی پانچ نمازوں کا ہے۔ (ماہنامہ خالد رپورہ ستمبر 1985ء صفحہ 89)

حضرت مولانا سید محمد سرور شاہ صاحب کی ادائیگی نماز باجماعت کا تذکرہ مولوی سلیم اللہ صاحب یوں کرتے ہیں: مجھے 1911ء سے 1927ء تک قادیان میں قیام کا موقع ملا۔ آپ کی شاگردی کا شرف بھی حاصل کیا۔ آپ کو نماز باجماعت کا جس قدر احساس تھا وہ اس واقعہ سے ظاہر ہے کہ آپ کی صاحبزادی حلیمہ بیگم نزع کی حالت میں تھیں کہ اذان نماز ہو گئی۔ آپ نے بچی کا ماتھا چوما اور سر پر ہاتھ پھیرا اور اسے سپرد خدا کر کے مسجد چلے گئے۔ بعد نماز جلدی سے اٹھ کر واپس آنے لگے تو کسی نے ایسی جلدی کی وجہ دریافت کی تو فرمایا کہ نزع کی حالت میں بچی کو چھوڑ آیا تھا اب فوت ہو چکی ہوگی اس کے کفن دفن کا انتظام کرنا ہے۔ چنانچہ بعض دوسرے دوست بھی گھر تک ساتھ آئے اور بچی وفات پا چکی تھی۔ (احباب احمد جلد 5 حصہ سوم صفحہ 82 طبع اول 1964ء)

⁹ Der Heilige Qur'an: Sure Az-Zumar (39:54)

¹⁰ Khalid, Dezember 1985, S.89, monatliche Ausgabe

dass seine Tochter Halimah Begum im Sterbebett lag, als plötzlich der Gebetsausruf ertönte. Er küsste die Stirn des Mädchens und streichelte mit seiner Hand ihren Kopf und überließ sie Gott und ging in die Moschee. Nach dem Gebet machte er sich schnell nach Hause. Als jemand nach dem Grund für diese Eile fragte, sagte er, dass er das Mädchen im Sterbebett zurückgelassen habe und sie nun gestorben sein müsse, daher möchte ich mich für die Vorbereitung ihrer Beisetzung kümmern. So begleiteten auch einige andere Mitglieder nach Hause und das Mädchen war bereits gestorben.¹¹

Folie 16

Ohne einen triftigen Grund ist das Gebet zuhause nicht gestattet

Hadhrat Mussleh Mau'ud^{RA} sagt:
 „Das Wahre und Sichere Wort lautet, dass eine Person, die in die Moschee gehen kann, dies aber nicht tut und zuhause betet, ihr Gebet ist nicht gültig. Diese Person wird am Tag der Auferstehung erkennen müssen, dass einige seiner Gebete gültig und andere ungültig sind. Er wird sich verwundert fragen, wo der Rest seiner Gebete geblieben ist. Ihm wird jedoch geantwortet, wann er denn diese restlichen Gebete verrichtet hätte. Solche Leute werden also zu dieser Zeit überrascht sein. Aber ich sage ihnen jetzt, dass ihre Gebete, die sie unbegründet nicht in Gemeinschaft verrichtet haben, sondern in ihren Häusern verrichten, nicht gültig sind und zu jenem Zeitpunkt keine Entschuldigung erhört oder akzeptiert wird. Ihre Gebete werden bei Gott nicht akzeptiert. Nur die Gebete derjenigen werden akzeptiert, die in der Gemeinschaft beten, es sei denn, sie sind gezwungen, nicht in die Moschee gehen zu können. Zum Beispiel ist jemand krank oder ein Angestellter. Der Angestellte sollte darauf achten, dass er es vorziehen sollte eine Stelle zu nehmen, die ihm die Möglichkeit bietet, in Gemeinschaft zu beten.

عذر کے بغیر گھر میں نماز نہیں ہوتی

حضرت مصلح موعودؑ فرماتے ہیں: ”سچی اور سچی بات یہ ہے کہ جو شخص مسجد جاسکتا ہے مگر نہیں جاتا اور گھر میں نماز پڑھ لیتا ہے اس کی نماز نہیں ہوتی۔ وہ قیامت کے دن جا کر دیکھے گا کہ کوئی نماز اسے نہیں ملے گی اور کوئی ملے گی وہ حیران ہو کر کہے گا کہ میری باقی نمازیں کہاں گئیں؟ مگر اسے کہا جائے گا کہ باقی نمازیں تم نے پڑھیں کب تھیں؟ تو ایسے لوگ اس وقت حیران ہوں گے۔ مگر میں انہیں اب بتاتا ہوں کہ ان کی وہ نمازیں جو بغیر کسی عذر کے وہ جماعت کے ساتھ نہیں پڑھتے بلکہ گھروں میں پڑھتے ہیں نہیں ہوتیں اور اس وقت ان کا کوئی عذر نہیں سنا جائے گا اور نہ قبول کیا جائے گا۔ خدا کے حضور ان کی نمازیں نہیں لکھی جاتیں۔ صرف انہی کی لکھی جاتی ہیں جو باجماعت نماز پڑھتے ہیں سوائے اس کے کہ مجبور ہوں مسجد میں نہ جاسکتے ہوں۔

مثلاً کوئی بیمار ہو یا کہیں ملازم ہو۔ ملازم کو یہ دیکھ لینا چاہئے کہ اگر اسے کوئی ایسی ملازمت مل سکتی ہے جس میں باجماعت نماز پڑھنے کا موقع ہے تو اسے ترجیح دینی چاہئے۔ بعض دفعہ ملازموں کو ان کے افسر نماز نہیں پڑھنے دیتے۔ ایک افسر تھا وہ ایک احمدی کو نماز نہیں پڑھنے دیتا تھا اس نے ملازمت چھوڑ دی اور دوسری جگہ کر لی۔ دوسری جگہ اسے ایسا انگریز افسر ملا جس نے خود مصلیٰ لا کر دیا اور کہا اس پر میرے سامنے نماز پڑھا کرو۔ تو جو شخص خدا تعالیٰ کے لئے کوئی کام کرتا ہے خدا تعالیٰ خود اس کا انتظام کر دیتا ہے۔

¹¹ Ashabe Ahmad, Bd. 5, Teil 3, S. 82

Manchmal erlauben die Vorgesetzten den Angestellten nicht zu beten. Es gab einen Vorgesetzten, der einem Ahmadi nicht erlaubte zu beten, er kündigte und bekam eine andere Stelle. An einem anderen Ort fand er einen englischen Vorgesetzten, der ihm selbst einen Gebetsteppich brachte und sagte, dass er vor ihm beten solle. Wer sich also um Allahs Sache kümmert und etwas unternimmt, dann kümmert sich Gott Selbst um ihn.

Das gilt aber nur für Zwangslagen. Jedoch gibt es Menschen, die ohne triftigen Grund einfach aus Faulheit und Müßiggang nicht den Weg zur Moschee gehen, um das gemeinschaftliche Gebet zu verrichten. Weder sind ihre Gebete gültig noch haben sie Nutzen davon.

Antwortet mir, was werdet ihr über jene Person sagen, die eine eingestürzte Wand in ihrem Haus hat und darüber klagt, dass jemand nachts ihre Sachen klaut, sie aber nicht wisse, warum? Diesen Zustand hat auch die Person, die nicht in Gemeinschaft betet, aber klagt, dass sie keine Rechtschaffenheit und Reinheit erlangt und ihr keine Fakten und Weisheiten erschlossen werden. Bringt eure Zeit auf und nehmt in gewissem Maße Verlust in Kauf, aber verrichtet das Gebet in Gemeinschaft.¹²

یہ تو مجبوری کی حالت کے متعلق ہے۔ مگر ایسے لوگ ہیں جو بغیر کسی مجبوری کے سستی اور کاہلی سے مسجد میں باجماعت نماز پڑھنے کے لئے نہیں آتے۔ ان کی نہ نمازیں ہوتی ہیں اور نہ انہیں کوئی فائدہ پہنچتا ہے۔ بتاؤ اس شخص کی نسبت تم کیا کہو گے؟ جس کے مکان کی ایک دیوار گری ہوئی ہو اور وہ کہے کہ رات کو کوئی میرا اسباب لے جاتا ہے کچھ پتہ نہیں لگتا کہ کیونکر لے جاتا ہے؟ اسی طرح اس شخص کی حالت ہے جو نماز تو باجماعت نہیں پڑھتا اور کہتا ہے کہ مجھے تقویٰ و طہارت حاصل نہیں ہوتی۔ مجھ پر حقائق اور معارف نہیں کھلتے۔ تم لوگ اپنے وقت کا حرج کر کے اور ایک حد تک نقصان بھی برداشت کر کے

باجماعت نمازیں پڑھو۔“ (اصلاح نفس۔ انوار العلوم جلد 5 ص 443)

Folie 17-18

Das gemeinschaftliche Gebet und die Erziehung der Kinder

Das Gebet in der Gemeinschaft ist auch sehr wichtig für die Erziehung der Kinder. Eltern sind sehr besorgt um die Erziehung ihrer Kinder. Deshalb hat der Heilige Prophet^{SAW} den Eltern befohlen, ihre Kinder von Kindheit an an das Gebet zu gewöhnen. Er^{SAW} sagte: „Um die Kinder zur Einhaltung der Gebete zu verpflichten, sollten sie ab dem Alter von sieben Jahren zum Gebet aufgefordert werden. Ab dem Alter von zehn Jahren ist es auch gestattet streng vorzugehen, um dem Kind das Gebet einzugewöhnen.“ (Sunan Abi Dawud 494)

نماز باجماعت اور تربیت اولاد

تربیت اولاد کے لیے بھی نماز جماعت کی بہت اہمیت ہے۔ والدین اپنے بچوں کی تربیت کے لیے بہت فکر مند رہتے ہیں۔ نبی کریم ﷺ نے اسی لیے والدین کو اپنے بچوں میں بچپن سے ہی نماز کی عادت ڈالنے کا حکم دیا ہے۔ آپ ﷺ نے فرمایا: ”بچوں کو بھی نماز کا پابند بنانے کے لئے سات سال کی عمر کو پہنچنے پر بچے کو نماز کی تلقین کرو اور دس سال کی عمر میں اس کو نماز کا پابند کرنے کے لئے کوئی سختی بھی کرنی پڑے تو کرو۔“ (سنن ابی داؤد کتاب الصلوٰۃ باب متى یومر الغلام بالصلاة حدیث 495)

بچوں کو نماز کا عادی بنانے کے لیے والدین کو پہلے خود نماز کا عادی بننا پڑیگا۔ حضرت خلیفۃ المسیح الخامس ایدہ اللہ تعالیٰ بنصرہ العزیز فرماتے

¹² Islahe Nafs, Anwarul Ulum, Bd. 5, S.443

Um Kinder an das Gebet zu gewöhnen, müssen sich die Eltern zuerst selbst das Gebet zur Gewohnheit gemacht haben. Hadhrat Khalifatul Masih V^{ABA} sagt: „Wenn die Eltern selbst nicht regelmäßig das Gebet verrichten, wie können sie dann von ihren Kindern erwarten, dass sie es tun? Oder wenn die Kinder diese Überlieferung in einigen Versammlungen der Jama'at oder anderweitig kennenlernen, diese Aussage des Heiligen Propheten Muhammad^{SAW} hören, aber zu Hause ihre Väter beobachten, dass das Gebet nicht regelmäßig verrichten, wie wird sich das auf diese Kinder auswirken? Die Kinder solcher Väter werden denken, dass dieses Gebot keine große Bedeutung hat. Die Folge davon ist, dass durch die Vernachlässigung der Wichtigkeit eines Gebotes die Wirkung aller anderen islamischen Gebote im Herzen des Kindes zunichte gemacht wird. Solche Menschen schaden gemäß der Aussage des Heiligen Propheten^{SAW} nicht nur sich selbst, sondern sind auch dafür verantwortlich, dass ihre Nachkommen Schaden tragen. Die Eltern zeigen sich besorgt um die Erfüllung ihrer eigenen weltlichen Wünsche und den weltlichen Erfolg ihrer Kinder, aber sie schenken jener Sache keine Aufmerksamkeit, die wirklich einen Grund zur Sorge darstellt.“¹³

Hadhrat Mussleh Mau'ud^{RA} weist den Eltern folgendes an: „Macht es euch zur Gewohnheit, in Gemeinschaft zu beten, und etabliert diese Gewohnheit auch euren Kindern.“ Denn meiner Meinung nach ist das Gebet in der Gemeinschaft das wichtigste Mittel, um die Moral und die Gewohnheiten von Kindern zu verbessern.“¹⁴

Umgekehrt gibt es auch eine Warnung für Eltern, die ihre Kinder nicht an die Einhaltung des Gebets gewöhnen. Hadhrat Mussleh Mau'ud^{RA} sagt:

ہیں: ”اگر ماں باپ ہی نمازوں کے پابند نہ ہوں گے تو بچوں کو کس طرح کہہ سکتے ہیں یا اگر بچے اپنے اجلاسوں یا مختلف ذریعوں سے یہ حدیث سن لیں، آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم کا ارشاد سن لیں لیکن گھر میں وہ اپنے باپوں کو نمازوں کا پابند نہ دیکھیں تو ان پر کیا اثر ہوگا؟ یقیناً ایسے باپوں کے بچے یہ خیال کریں گے کہ اس حکم کی کوئی اہمیت نہیں ہے۔ بلکہ ایک حکم کی اہمیت کو نظر انداز کرنے سے بچے کے دل پر ہر اسلامی حکم کی اہمیت کا اثر ختم ہو جائے گا۔ ایسے لوگ نہ صرف پھر آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم کے ارشاد کے مطابق خود گھانا پانے والوں میں شامل ہو رہے ہوتے ہیں بلکہ اپنی اولاد کو بھی گھانا پانے والوں میں شامل کروا رہے ہوتے ہیں۔ دنیاوی خواہشات کے پورا کرنے کے لئے بچوں کی دنیاوی ترقی کے لئے تو ماں باپ فکر کا اظہار کر رہے ہوتے ہیں لیکن جو اصل فکر کا مقام ہے اس کی پرواہ بھی نہیں ہوتی۔“ خطبہ جمعہ 20 جنوری

2017ء

حضرت مصلح موعودؓ والدین کو نصیحت کرتے ہوئے فرماتے ہیں: ”پس نماز باجماعت کی عادت ڈالو اور اپنے بچوں کو بھی اس کا پابند بناؤ۔ کیونکہ بچوں کے اخلاق اور عادات کی درستی اور اصلاح کے لئے میرے نزدیک سب سے زیادہ ضروری امر نماز باجماعت ہی ہے۔“ (تفسیر کبیر جلد نمبر 7 صفحہ نمبر 652)

اس کے برعکس ایسے والدین جو بچوں کو نماز کا عادی نہیں بناتے ان کے لیے انداز بھی ہے۔ حضرت مصلح موعودؓ فرماتے ہیں: ”بڑا آدمی اگر خود باجماعت نماز نہیں پڑھتا تو وہ منافق ہے۔ مگر وہ لوگ جو اپنے بچوں کو نماز باجماعت ادا کرنے کی عادت نہیں ڈالتے وہ ان کے خونی اور قاتل ہیں۔ اگر ماں باپ بچوں کو نماز باجماعت کی عادت ڈالیں تو کبھی ان پر ایسا وقت نہیں آسکتا کہ یہ کہا جاسکے کہ ان کی اصلاح ناممکن ہے اور وہ قابل علاج نہیں رہے۔“ (الازہار لذوات الخمار، مرتبہ حضرت سیدہ مریم صدیقہ 168)

اللہ تعالیٰ ہمیں نمازوں کی حفاظت کرتے ہوئے اپنا حقیقی عابد بنائے۔ آمین

¹³ Freitagssprache vom 20. Januar 2017

¹⁴ Tafseer Kabeer, Bd. 7, S. 652

„Wenn ein angesehener Mann nicht in der Gemeinschaft betet, ist er ein Heuchler. Aber diejenigen, die ihre Kinder nicht daran gewöhnen, in Gemeinschaft zu beten, sind ihre Mörder. Wenn Eltern ihre Kinder daran gewöhnen, in der Gemeinschaft zu beten, wird es nie eine Zeit geben, in der man sagen könnte, dass sie nicht reformiert werden könnten und dass sie unheilbar seien.“¹⁵

Möge wir zu wahren Dienern Gottes werden, indem wir streng auf unsere Gebete achten. Ameen

Folie 19

Jazakumullah Ahsanal Jaza

جزاكم الله تعالى احسن الجزاء

¹⁵ Hadhrat Syedah Maryam Sadeeqah